

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс за „Доцент“ в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Култура и медии), обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в Държавен вестник, бр. 57 от 04.07.2023 г.

Рецензент: доц. д-р Димитрия Костадинова Спасова

Кандидат: гл. ас. д-р Силвия Петрова

I. Кратки биографични данни за кандидата

Силвия Петрова е завършила специалности „Културология“, ОКС „Бакалавър“ и „Културна антропология“, ОКС „Магистър“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Защитава докторска дисертация във Факултета по журналистика и масови комуникации през 2010 г. в същия университет. През 2013 г. печели конкурс за „Главен асистент“ в катедра „Културология“ на Югозападния университет „Неофит Рилски“, Факултет по изкуствата, където преподава и понастоящем. От 2023 и 2024 г. е научен редактор съответно на списания „Философия“ и „Чуждоезиково обучение“ към Национално издавателство „Аз-буки“ на МОН. Член е на Асоциацията на европейските журналисти – България

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

От постъпването си в ЮЗУ до сега д-р Силвия Петрова е натрупала сериозна като обем научната продукция, която напълно съответства на профила на обявения конкурс. Научните публикации са 47. За периода 2013–2025 г. Силвия Петрова е написала 3 самостоятелни монографии (хабилитационен труд, книга по дисертационен труд и още една монография). Статиите за периода са 43. От тях 41 са самостоятелни и две са в съавторство. Научната продукция се състои още от 1 студия. В списъка с публикации са посочени и два учебника.

В конкурса Силвия Петрова участва само с част от цитираната научна продукция, а именно – 2 монографии, 1 студия и 14 самостоятелни статии, от които 11 са в научни издания, индексирани в световни бази данни с научна информация. Публикациите не повтарят използваните за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Това ѝ дава 350

точки, при изискуем минимум за процедурата от 200.

Д-р Петрова е участвала с доклад в 37 международни и национални научни форума. Списъкът със забелязани цитирания е 9, от които 6 са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни; 2 са в монографии и колективни томове с научно рецензиране; 1 в нереферирани списания с научно рецензиране. От изискуемите 50 точки по този показател да декларирали 115.

Кандидатката е участвала в 3 национални проекта и в 1 проект на Югозападния университет. Научен ръководител е на един успешно защитил докторант и е научен консултант на двама действащи докторанти в катедра „Културология“.

Академичната преподавателска дейност на Силвия Петрова на основен трудов договор е в Югозападния университет. Тя чете лекции по 5 задължителни и 3 избираеми дисциплини и води семинарни упражнения по 3 дисциплини. По всички лекционни курсове кандидатката е разработила учебни програми. Хорариумът от задължителните дисциплини е 270 часа лекции и 45 часа упражнения, сумарно = 575 ч. учебна натовареност (при мин. 360 ч.). Това гарантира необходимата преподавателска натовареност от лекции и упражнения за заемане на академичната длъжност „доцент“, предвидена в Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Наукометрия – 815 т. при изискуеми 430.

Силвия Петрова участва в конкурса с хабилитационния труд на тема „Нови медии и постистина“. Университетско издателство „Н. Рилски“, 2025 г. с общ обем 151 страници и състоящ се от Въведение, 5 глави, Заключение и Използвана литература. Монографията разглежда проблематиката за *постиствината* като феномен, тясно свързан с новите медии. Използваната методология е мултидисциплинарна и се базира на наблюдения и изводи от медийни и комуникационни изследвания от сферата на културологията, политическите науки и социологията. Наред с теоретичната основа на анализа, са използвани методологически казуси от специфични случаи на постиствинна комуникация, като анализът при тези казуси включва основно качествени методи.

Петте глави на монографията ни запознават с различни аспекти на изследваната проблематика.

Първа глава проследява философските основи на *истината*, появата и развитието на концепцията за *постиствина* и оформянето на чертите, които

я отличават от досегашните форми на разпространение на недостоверна информация. Следва критически анализ на *постистината*. Накрая се акцентира на агентите на *постистинната комуникация*, а именно ролята на технологията и икономиката на вниманието, журналистиката и професионалната политическа комуникация.

Втора глава разглежда разпространението на невярна информация, описана с понятия като *дезинформация, мисинформация, фалишиви новини, глупости, алтернативни факти* и т.н. Както отбелязва авторката, разпространението на невярна информация не е нов феномен, но се разраства многократно с напредъка на новите медии, които ускоряват и улесняват разпространението на новини (стр. 33). Това променя традиционните медии, които също попадат под натиска на високата скорост и конкуренцията за вниманието на публиките. Скоростта често не позволява проверка на информацията и в резултат някои от новините погрешка могат да съдържат неверни факти. При други съобщения фалшивата информация е съзнателно фабрикувана за привличане на вниманието и манипулация на общественото мнение.

Направен е анализ на концепциите на понятието *фалишиви новини*. Силвия Петрова коментира термина *боклучави новини*, свързан със социалните мрежи и икономиката на вниманието – съдържание, което не е непременно невярно, но пренасища обществения дебат и измества важни теми. Разглеждат се още *пропаганда, алтернативните факти, слуховете и жълтата журналистика*, понятията *дезинформация, мисинформация и малиинформация*. В заключение се предлага дефиниция на фалшивите новини като умишлено създадени, неверни твърдения, имитиращи традиционни новинарски форми, които са насочени към конкретни групи от обществото. Защитава се запазване на понятието *фалишиви новини* като маркер за новата медийна среда, доминирана от интернет и социалните медии (стр. 57).

Трета глава изследва *гражданската журналистика* като явление, възникнало преди социалните мрежи, но получило силен тласък в онлайн среда и променило понятието за журналистическа дейност. Гражданите се превръщат в пълноправен играч в създаването и разпространението на информация, често без проверка на достоверността (стр. 62). Липсата на проверка засилва циркулацията на всички форми на дезинформация и по този начин подсилва ефектите на *постистината*.

В следващия параграф се разглеждат предизвикателствата, които гражданская журналистика поставя пред традиционната. Въпреки твърденията, че е *говорител на истината* и средство за *пълноценен публичен диалог* (стр. 71), критиците на явлението подчертават, че гражданская журналистика не може да замени изцяло професионалната, а има по-скоро допълваща и зависима от мейнстрийм медиите роля. Логично се акцентира и на ролята на *медиийната грамотност* като базово *умение в обществото на постистина*, *фалишивите новини и дезинформацията* (стр. 79).

В четвърта глава фокусът е върху проникването на постистина в публичността и ролята на новите медии за промяната на процеса на формиране на обществено мнение. Информацията все по-често циркулира в ехо камери и филтърни балони, в които информацията е модерирана от алгоритми и е *базирана на принципа „още от същото“*. В резултат публичният дебат се подменя, *среците с опоненти се избягват или целят емоционални сблъсъци*, вместо дебат с различната позиция (стр. 83).

В параграфа *Традиционни Vs. нови медии* се анализират щетите от *платформизирането* на публичната сфера върху традиционните медии. Публичното съдържание се свежда до кратки, закачливи съобщения, което води до несериозно отношение към новините и до *шега* дори с най-сериозни събития и теми (стр. 90). Интересен е изведеният от Петрова ефект за формирането на нарцисични потребители, които подхождат комерсиално не само към света, но и към себе си в стремежа да постигнат максимална видимост в публичното пространство, доминирано от социалните мрежи (стр. 90). На тази база се прави важното наблюдение за подмяната на публичната сфера, поради факта, че в ситуацията на постистина знанията, възгледите и мненията вече не се използват, за да информират гражданите по важни въпроси, по които те трябва да вземат решения. Когато гражданите не са редовно излагани на качествено филтрирани разкази, става невъзможно формирането на жизнени публични сфери (стр. 92).

Следващите два параграфа разглеждат аспекти на проблема за теориите на конспирациите във времената на *постистина*. Интересно е заключението, че един от мотивите хората да следят конспирации и да се присъединяват към конспиративни групи в социалните мрежи е в търсенето на интензивни усещания, на вълнуващи преживявания, в четенето и гледането на разтърсващи истории и чудодейни изцеления, както и типът комуникация, който ги съпътства (стр. 107). Въпреки, че в основата на конспирацията стоят усещанията за беспокойство, тревога, безсилие,

невъзможност за контрол и несигурност, именно развлекателната им стойност, обяснява защо толкова много хора по един или друг начин имат доверие в тях (108-109).

Петата глава е посветена на *троловете* като *герои на постигината*. Макар троленето да не е ново поведение, интернет многократно усилва неговия обхват, превръщайки го в ефективна стратегия за въздействие в корпоративния маркетинг, политиката и във всекидневното общуване.

В последната глава се анализират теоретичните подходи и дефиниции за тролинга. Особено интересна е частта, която демонстрира как всички попадаме в *капана на трола*. *Капанът на трола* действа не само при успешна провокация, но и при колебанието как да се реагира, включително чрез мълчание, което може да бъде възприето като форма на съгласие (стр. 114).

Практическата страна на изследването на Силвия Петрова намира израз във втория параграф на пета глава - *Да (се) тролиши до смърт*. Тук е представен актуалният след парламентарните избори на 9 юни 2024 г. проект *Величие*. Проектът набира популярност в социалните мрежи чрез агентите на *постигината*, за да надскочи 4 процентовата бариера и да влезе в 50-тия парламент като политическа сила. Отново с агентите на *постигината* се разпада с шумни скандали, скоро след старта на парламентарния мандат.

В заключение бих искала да отбележа, че монография на д-р Силвия Петрова е върху актуална тема със сърдечно влияние върху съвременната култура. Авторката демонстрира задълбочено познаване на англоезичната научна литература и въвежда по-широкия дебат за постигината в български контекст. Борави критично и свободно с утвърдените дефиниции и е създала приносен труд, който се очертава като задължителна основа за бъдещи изследвания в тази област.

Силвия Петрова участва в конкурса с книгата *Лайфстайл преса и женственост*, Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2016 – книга по дисертационен труд. Текстът е рецензиран. Присъединявам се към приносите, утвърдени от научното жури по присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Формулираните научно-теоретични и научно-емпирични приноси

както в хабилитационния труд, така и в останалите изследвания на д-р Силвия Петрова, съответстват на постигнатото в представената от нея научна продукция. Сред приносите бих подчертала 1/ Концептуализирането на постистината като културен и медиен феномен; 2/ Теоретизирането на тролинга като форма на политическо говорене и 3/ Анализът на гражданска журналистика като феномен в условията на постистина.

IV. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки и препоръки. Д-р Силвия Петрова е утвърден учен със значима научна продукция и разпознаваем стил на писане. Тя е и утвърден преподавател в катедра „Културология“.

В монографията и останалите публикации няма установено плагиатство.

V. Заключение

В заключение, въз основа на анализа на научната, проектна и преподавателската дейност на кандидата смяtam, че д-р Силвия Петрова отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, на Правилника за прилагането му и на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Тя не само покрива, но и многократно надвишава Минималните национални изисквания и Допълнителните изисквания за заемане на академични длъжности в Югозападния университет. Д-р Петрова е добре подготвен кандидат, който притежава необходимите качества, компетентности, професионален опит и научни постижения за заемане на академичната длъжност „доцент“ за нуждите на катедра „Културология“ към Факултета по изкуствата на Югозападния университет.

Убедено гласувам с „ДА“ и препоръчвам на членовете уважаемото Научно жури и на членовете на Факултетния съвет на Факултета по изкуствата да утвърдят кандидатурата на д-р Силвия Маргаритова Петрова в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Култура и медии).

7.01.2026 г.

.....

Доц. д-р Димитрия Спасова

REVIEW

of the submitted scholarly works for participation in the competition for the academic position of Associate Professor in the professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences (Culture and Media), announced by South-West University "Neofit Rilski" in the *State Gazette*, Issue No. 57 of 4 July 2023.

Reviewer: Assoc. Prof. Dimitriya Kostadinova Spasova, PhD

Candidate: Chief Assistant Professor Silvia Petrova, PhD

I. Brief biography of the candidate

Silvia Petrova completed a Bachelor's degree in Cultural Studies and a Master's degree in Cultural Anthropology at Sofia University "St. Kliment Ohridski." She defended her doctoral dissertation in 2010 at the Faculty of Journalism and Mass Communication of the same university.

In 2013, she won a competitive appointment to the position of Chief Assistant Professor in the Department of Cultural Studies at South-West University "Neofit Rilski," Faculty of Arts, where she is currently teaching. Since 2023 and 2024, she has served as Academic Editor of the journals *Philosophy* and *Foreign Language Teaching*, respectively, published by the National Publishing House "Az-buki" of the Ministry of Education and Science. She is a member of the Association of European Journalists – Bulgaria.

II. Characteristics of the Candidate's scientific and Applied Output

Since her appointment at South-West University to the present day, Dr. Silvia Petrova has accumulated a significant volume of scientific production, which fully corresponds to the profile of the announced competition. The scientific publications are 47. During the period 2013–2025, Silvia Petrova has written 3 independent monographs (habilitation thesis, dissertation book and another monograph). The articles for the period are 43. Of these, 41 are independent and two are co-authored. The scientific production also consists of 1 scholarly study. The list of publications also includes two textbooks.

Silvia Petrova participated in the competition with only part of the cited scientific production, namely – 2 monographs, 1 scholarly study and 14 independent articles, of which 11 are in scientific publications indexed in global databases of scientific information and do not repeat those used for acquiring the educational and scientific degree "doctor". This gives her 350 points, with a

required minimum for the procedure of 200.

Dr. Petrova has participated in 37 international and national scientific forums. The list of noted citations is 9, of which 6 are in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases; 2 are in monographs and collective volumes with scientific review; 1 in non-refereed journals with scientific review. With a required minimum of 50 points under this indicator, a total of 115 points has been declared.

The candidate has participated in 3 national projects and 1 project of the South-West University. She has served as the academic supervisor of one doctoral candidate who has successfully defended a dissertation and is currently an academic consultant to two active doctoral students in the Department of Cultural Studies.

Silvia Petrova's academic teaching activity under a full-time employment contract is carried out at South-West University. She lectures in 5 mandatory and 3 elective disciplines and leads seminar exercises in 3 disciplines. For all lecture courses, the candidate has developed detailed course curricula. The total teaching load from compulsory courses amounts to 270 hours of lectures and 45 hours of seminars, with an overall teaching workload of 575 contact hours (with a required minimum of 360 hours). This guarantees the necessary teaching workload of lectures and exercises for occupying the academic position of "associate professor", provided for in the Regulations for the Development of the Academic Staff of the South-West University "Neofit Rilski".

Scientometrics – 815 points out of 430 required.

Silvia Petrova is participating in the competition with the habilitation monograph entitled "*New Media and Post-Truth*", published by the University Press "N. Rilski" in 2025. The monograph comprises a total of 151 pages and is structured into an Introduction, five chapters, a Conclusion, and a References section.

The monograph examines the issue of post-truth as a phenomenon closely linked to new media. The methodology employed is multidisciplinary and is based on observations and findings from media and communication studies within the fields of cultural studies, political science, and sociology. In addition to the theoretical framework of the analysis, the study employs methodological case analyses of specific instances of post-truth communication, with the examination of these cases relying primarily on qualitative research methods.

The five chapters of the monograph present different aspects of the examined issue.

The first chapter traces the philosophical foundations of truth, the emergence and development of the concept of post-truth, and the formation of the characteristics that distinguish it from earlier forms of disseminating unreliable information. This is followed by a critical analysis of post-truth. The chapter concludes by emphasizing the agents of post-truth communication, namely the role of technology and the attention economy, journalism, and professional political communication.

The second chapter examines the dissemination of false information, described through concepts such as disinformation, misinformation, fake news, bullshit, alternative facts, and others. As the author notes, the spread of false information is not a new phenomenon, but it has expanded exponentially with the advancement of new media, which accelerate and facilitate the circulation of news (p. 33). This development has also transformed traditional media, which are increasingly subject to the pressure of high speed and competition for audience attention. Speed often does not allow for adequate verification of information, and as a result, some news items may inadvertently contain false facts. In other cases, false information is deliberately fabricated in order to attract attention and manipulate public opinion.

An analysis is provided of the various conceptualizations of the notion of fake news. Silvia Petrova discusses the term “junk news,” associated with social media and the attention economy—content that is not necessarily false but saturates public debate and displaces issues of real significance. The discussion further addresses propaganda, alternative facts, rumors, and yellow journalism, as well as the concepts of disinformation, misinformation, and malinformation. In conclusion, a definition of fake news is proposed as deliberately created false claims that imitate traditional news formats and are targeted at specific groups within society. The author argues for retaining the term “fake news” as a marker of the new media environment dominated by the internet and social media (p. 57).

The third chapter examines citizen journalism as a phenomenon that emerged prior to social media but gained significant momentum in the online environment, thereby transforming the concept of journalistic practice. Citizens have become full-fledged actors in the creation and dissemination of information, often without verifying its accuracy (p. 62). This lack of verification intensifies the circulation of all forms of disinformation and thus amplifies the effects of post-truth.

The following section addresses the challenges that citizen journalism poses to traditional journalism. Despite claims that it serves as a “spokesperson for truth” and a means of “meaningful public dialogue” (p. 71), critics of the phenomenon emphasize that citizen journalism cannot fully replace professional journalism and instead plays a complementary role that remains dependent on mainstream media. The analysis logically highlights the crucial role of media literacy as a fundamental skill in a society shaped by post-truth, fake news, and disinformation (p. 79).

In the fourth chapter, the focus is on the penetration of post-truth into the public sphere and the role of new media in transforming the process of public opinion formation. Information increasingly circulates within echo chambers and filter bubbles, where content is curated by algorithms and based on the principle of “more of the same.” As a result, public debate is distorted, encounters with opposing viewpoints are avoided or reduced to emotional confrontations rather than reasoned engagement with differing positions (p. 83).

In the section Traditional vs. New Media, the author analyzes the damage caused by the platformization of the public sphere to traditional media. Public content is reduced to short, catchy messages, leading to a trivialization of news and even the treatment of the most serious events and issues in a jocular manner (p. 90). Particularly noteworthy is Petrova’s observation regarding the formation of narcissistic users, who adopt a commercial approach not only toward the world but also toward themselves, in their pursuit of maximum visibility within a public space dominated by social media (p. 90). On this basis, an important observation is made concerning the substitution of the public sphere, as in a post-truth context knowledge, views, and opinions are no longer used to inform citizens on important issues requiring decision-making. When citizens are not regularly exposed to well-filtered, high-quality narratives, the formation of vibrant public spheres becomes impossible (p. 92).

The following two sections address aspects of the problem of conspiracy theories in the age of post-truth. Particularly compelling is the conclusion that one of the motivations for people to follow conspiracies and join conspiratorial groups on social media lies in the search for intense sensations and emotionally charged experiences, as well as in consuming shocking stories and accounts of miraculous cures, together with the specific type of communication accompanying them (p. 107). Although conspiracy theories are rooted in feelings of anxiety, fear, powerlessness, lack of control, and uncertainty, it is precisely their entertainment

value that explains why so many people, in one way or another, place their trust in them (pp. 108–109).

The fifth chapter is devoted to trolls as protagonists of post-truth. Although trolling is not a new form of behavior, the internet has significantly amplified its reach, turning it into an effective strategy of influence in corporate marketing, politics, and everyday communication.

In the final chapter, the theoretical approaches to and definitions of trolling are analyzed. Particularly noteworthy is the section demonstrating how all of us can fall into the troll's trap. The "troll trap" operates not only when a provocation is successful, but also in moments of hesitation regarding how to respond, including through silence, which may be interpreted as a form of agreement (p. 114).

The practical dimension of Silvia Petrova's research is articulated in the second section of the fifth chapter, entitled *To (Be) Troll(ed) to Death*. This section examines the contemporary political project "Velichie," which emerged following the parliamentary elections of 9 June 2024. The project gained popularity on social media through the agents of post-truth, enabling it to surpass the 4 percent electoral threshold and enter the 50th National Assembly as a political force. Subsequently, once again through the same agents of post-truth, the project disintegrated amid loud scandals shortly after the beginning of the parliamentary term.

In conclusion, I would like to emphasize that Dr. Silvia Petrova's monograph addresses a highly topical issue with a strong impact on contemporary culture. The author demonstrates an in-depth command of the English-language scholarly literature and introduces the broader debate on post-truth into the Bulgarian context. She works critically and confidently with established definitions and has produced a work of original contribution, which is likely to serve as an essential foundation for future research in this field.

Silvia Petrova participates in the competition with Lifestyle Press and Femininity, University Press "Neofit Rilski", 2016 – a book based on her doctoral dissertation. The text has been reviewed. I endorse the contributions approved by the academic jury awarded the educational and scientific degree "Doctor".

III. Contributions to the candidate's scientific, applied, and teaching activities

The formulated theoretical and empirical scholarly contributions, both in the habilitation monograph and in the other studies by Dr. Silvia Petrova, are fully

consistent with the achievements demonstrated in her submitted scholarly output. Among these contributions, I would highlight the following: 1/ the conceptualization of post-truth as a cultural and media phenomenon; 2/ the theorization of trolling as a form of political discourse; 3/ the analysis of citizen journalism as a phenomenon in the context of post-truth.

No instances of plagiarism have been identified in the monograph or in the candidate's other publications.

IV. Critical Remarks and Recommendations

I have no critical remarks or recommendations. Dr. Silvia Petrova is an established scholar with significant scientific output and a clearly recognizable academic writing style. She is also a well-established lecturer in the Department of Cultural Studies. There is no evidence of plagiarism in the monograph or in her other publications.

V. Conclusion

In conclusion, based on the analysis of the candidate's scholarly, project-based, and teaching activities, I consider that Dr. Silvia Petrova fully meets the requirements of the Act for the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria, its Implementing Regulations, and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at South-West University "Neofit Rilski." She not only meets but significantly exceeds the Minimum National Requirements and the Additional Requirements for holding academic positions at South-West University. Dr. Petrova is a highly qualified candidate who possesses the necessary qualities, competencies, professional experience, and scholarly achievements to hold the academic position of Associate Professor, for the needs of the Department of Cultural Studies within the Faculty of Arts at South-West University.

I therefore vote "YES" with full conviction and recommend that the esteemed members of the Academic Jury and the Faculty Council of the Faculty of Arts approve the candidacy of Dr. Silvia Margaritova Petrova in Professional Field 3.1. *Sociology, Anthropology, and Cultural Studies* (Culture and Media).

7.01.2026 г.

.....

Assoc. Prof. Dimitriya Spasova, PhD